

16.	Іванова Т. В. Формування конкурентоздатності майбутніх педагогів у процесі фахової підготовки.....	116
17.	Караман О. Л. Підготовка соціального педагога до соціально-профілактичної діяльності в ЗВО.....	122
18.	Колосов А. М., Савченко О. С. Зміна дидактичних акцентів при підготовці менеджерів в умовах невизначеного ринкового середовища.....	131
19.	Кофанова О. В. Розвиток хімічних компетентностей майбутніх екологів при вивченні професійно-орієнтованих і фахових дисциплін у вищому технічному закладі освіти.....	143
20.	Круковська І. М., Махновська І. Р. Обґрунтування освітньої програми підготовки магістрів з громадського здоров'я на основі компетентнісного підходу.....	150
21.	Кучерук І. В. Мотивація навчальної діяльності та механізми її формування у студентів КВНЗ «Житомирський медичний інститут» Житомирської обласної ради на заняттях при вивченні дисципліни «Клінічна фармакологія з токсикологією».....	158
22.	Мальцева О. І. Історія запровадження медіаосвіти в країнах Європи та Північної Америки.....	165
23.	Мацай Н. Ю., Губська О. П. Особливості екологічної освіти для сталого розвитку в закладах вищої освіти.....	173
24.	Мокляк В. М. Автономія вітчизняних університетів у законодавчих актах Міністерства народної освіти XIX ст.....	178
25.	Мороз В. П. Роль студентського самоврядування в процесі формування лідерських якостей студентів закладів вищої освіти.....	190
26.	Птахіна О. М. Соціально-професійна мобільність фахівця як фактор професійної успішності.....	202
27.	Самборська Н. М. Визначення стану сформованості соціально-комунікативної компетентності майбутніх фахівців зі спеціальності «Медсестринство».....	208
28.	Тетерев В. О. Структура професійної компетентності майбутніх вчителів інформатики.....	216
29.	Шевчук О. Б. Проблеми створення та використання високоефективних інформаційних технологій навчання у професійної підготовки фахівців фінансово-економічного напрямку.....	222
30.	Шигонська Н. В. Засади підготовки медичних фахівців у закладах вищої освіти.....	231
 АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ		
31.	Поплавська С. Д. Методологічні підходи до формування комунікативної компетентності майбутніх медичних сестер..	240

УДК 373.007 (043.3)

О. Л. Караман

ПІДГОТОВКА СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА ДО СОЦІАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗВО

На часі Україна переживає інформаційну й військову агресії, чергову соціально-економічну кризу, які обумовлюють низку соціальних проблем. За таких обставин, актуалізується питання підготовки висококваліфікованих спеціалістів соціальної сфери, спроможних приймати оптимальні й адекватні рішення щодо профілактики та усунення негативних явищ як суспільства загалом, так і окремої особистості.

Метою статті визначено обґрунтування теоретичних засад підготовки соціального педагога до соціально-профілактичної діяльності в закладі вищої освіти.

Розглянемо, насамперед, зміст концепту «підготовка соціального педагога».

Зазначимо, що в словниковій та психолого-педагогічній літературі поняття «підготовка» тлумачиться як формування готовності до здійснення чого-небудь, а «готовність» – як стан, очікуваний результат підготовки [1, с. 180]. Тому, орієнтуючись на кінцевий результат соціально-педагогічної освіти у закладі вищої освіти, в основу розробки теоретичних засад підготовки соціального педагога покладемо сутність, зміст і структуру поняття готовності.

У науковій літературі готовність розглядається як інтегральне утворення, певний рівень розвитку особистості, сукупність когнітивно-оціночних, комунікативно-практичних і рефлексивних якостей особистості [2]; як особливий психологічний стан, який характеризує вибіркову, прогнозуючу активність особистості на стадії її підготовки до включення в діяльність [3]; як цілісне, складне особистісне утворення, інтегративна якість особистості, що поєднує професійні знання та вміння, професійно-ділові, комунікативні та особистісні якості, сформованість яких забезпечує ефективну професійну діяльність при роботі з підлітками [4] тощо. Певна різноманітність визначення дефініції «готовність» породжує й різні моделі готовності фахівця до здійснення будь-якої діяльності, зокрема, соціально-профілактичної, обґрунтовані сучасними вченими (О. Безпалько [5], Н. Заверико [6], А. Капською [7], Л. Мардахаєвим [8], Л. Міщик [9], О. Паскаль [10], І. Парфанович [11] та ін.).

Основними завданнями у професійній підготовці соціальних педагогів, за міркуваннями М. Галагузової, є поглиблення і удосконалення теоретичних знань і встановлення їх зв'язку з практичною діяльністю; розвиток особистісних якостей; формування професійних умінь і навичок; знайомство з різними типами соціально-педагогічних закладів; засвоєння сучасних соціально-педагогічних технологій роботи з

різними категоріями населення; створення умов для розвитку здібностей і самореалізації студента; формування у студентів творчого і дослідницького підходів професійної діяльності; розвиток навичок професійної рефлексії [12, с. 43]. Для адекватної оцінки стану практичної підготовки, а також для правильного прогнозування і планування розвитку процесу готовності майбутніх соціальних педагогів важливими є науково-педагогічні знання про умови ефективності практичної підготовки соціальних педагогів у закладі вищої освіти.

Загалом, підґрунтям для визначення професійно важливих якостей соціального педагога в межах визначених складників його готовності до соціально-профілактичної діяльності стали наукові праці О. Безпалько, М. Галагузової, Л. Завацької, Н. Заверико, Е. Ісламгалієва, Н. Кузьміної, А. Кучерявого, Л. Міщик, В. Поліщук, А. Реана, Я. Коломинського, О. Федоренко, С. Харченка, М. Шевандрина та ін., присвячені, передусім, розкриттю професійної компетентності та змісту підготовки соціальних педагогів узагалі; кодекс етики соціального педагога/соціального працівника в Україні; власне розуміння гуманістичної та превентивної місії соціально-профілактичної діяльності.

Перейдемо до розгляду концепту «соціально-профілактична діяльність».

Наголошуючи на проблемі соціально-профілактичної діяльності, доцільно визначити різні підходи до тлумачення цієї дефініції. Л. Мардахаєв тлумачить профілактику як «застосування сукупності заходів, розроблених з метою попередження виникнення і розвитку тих чи інших відхилень у розвитку, навчанні, вихованні» [8, с. 231].

Сам термін «профілактика» (від гр. – *prophylaktikos* – запобіжний) (або обмеження, попередження, превенція) звичайно асоціюється із запланованим попередженням певної несприятливої події, тобто з усуненням причин, здатних викликати ті або інші небажані наслідки. Профілактика, у широкому розумінні, ставить своєю метою підвищення якості життя і повинна охоплювати не лише медичні аспекти здоров'я, а й змінювати соціально-психологічний статус особистості і забезпечувати умови для закріплення позитивних змін. З цього випливає, що профілактика повинна проводитися у формі запланованих дій, націлених головним чином на досягнення бажаного результату, але в той же час і на запобігання можливих негативних явищ [5; 10]. З точки зору медицини профілактика охоплює широкі медико-соціальні, санітарно-протиепідеміологічні, лікувально-профілактичні заходи щодо хворих з метою соціальної реінтеграції та попередження рецидивів, сприяння зміцненню здоров'я і підвищенню якості життя громадян та їх сімей [7]. У соціології профілактика розглядається як сукупність заходів, необхідних для зведення до мінімуму або усунення можливості появи правопорушної, асоціальної поведінки, підвищеного потягу до алкоголю (наркотиків) через зміну самої людини, підвищення рівня її культури, моральності, умов життєдіяльності [12]. У психології профілактика –

комплекс зусиль фахівців, спрямованих на формування психічного здоров'я членів соціуму і полягає у попередженні емоційних та поведінкових розладів особистості або зниженні їх числа [13].

Соціальна профілактика – це «комплекс економічних, політичних, правових, медичних, психолого-педагогічних заходів, спрямованих на попередження, обмеження і локалізацію негативних явищ у соціальному середовищі» (А. Капська) [7, с. 32–33]; «сукупність державних, громадських, соціально-медичних і організаційно-виховних заходів, спрямованих на попередження, усунення або нейтралізацію основних причин і умов, які викликають різного роду соціальні відхилення негативного характеру і інші соціально небезпечні і шкідливі відхилення у поведінці» (Р. Овчарова) [13, с. 261]; «зусилля, спрямовані на своєчасне виявлення і виправлення негативних інформаційних, педагогічних, психосоціального розвитку дітей та молоді, у їх поведінці, стані здоров'я, а також в організації життєдіяльності та дозвілля» (О. Безпалько) [5, с. 31]; «науково-обґрунтований і своєчасно застосовуваний вплив на соціальний об'єкт з метою збереження його функціонального стану та попередження можливих негативних процесів у його життєдіяльності» (О. Паскаль) [10, с. 88]; «дії, спрямовані на превенцію соціальних проблем чи життєвих криз клієнта, окремих груп або попередження ускладнення вже наявних проблем. Ця діяльність виступає одночасно як процес і результат діяльності, оскільки методи профілактики, у першу чергу, спрямовані на викорінення джерел стресових ситуацій, асоціальної поведінки, різноманітних проблем як у самій особистості, так і у соціальному середовищі» (І. Парфанович) [11].

У контексті досліджуваної проблеми поряд із дефініцією «профілактична діяльність» використовують термінолексеми «попереджувальна діяльність», «превентивна діяльність» (від англ. prevention – попередження, запобігання), щоб уникнути тавтології у викладенні думок.

Метою соціальної профілактики є не лише попередження проблем і негативних явищ, а й створення умов для повноцінного функціонування суспільства та життєдіяльності окремих осіб.

Основними **напрямами** профілактики є:

- попередження можливих соціальних проблем в окремих осіб або групах ризику;
- збереження, підтримка і захист нормального рівня життя і здоров'я людей;
- сприяння у досягненні мети і розкритті внутрішніх потенціалів, ресурсних можливостей людей.

Одним з пріоритетних напрямів профілактичної діяльності соціального педагога є профілактика негативних явищ серед дітей та молоді.

Виконуючи профілактичну функцію соціальний педагог:

- організовує систему профілактичних заходів щодо попередження відхилень у поведінці;
- впливає на формування морально-правової стійкості особистості;
- організовує систему заходів соціально-педагогічного оздоровлення дітей, молоді та неблагополучних сімей.

Недоліком профілактики є те, що вона не усуває індивідуальних проблем особистості та не допомагає захистити її від негативного впливу соціальних чинників. Використовуючи різноманітні методи профілактичної роботи, соціальний педагог виконує просвітницьку роль, навчає позитивного досвіду формування здорового способу життя, виховує ті цінності у людини, які допоможуть задовольнити свої потреби нешкідливим чином.

Вважаємо за необхідне зауважити наступне: необхідно розрізняти «об'єкт профілактики» і «цільові групи у профілактиці». Послугуючись дослідженнями І. Парфанович [11], під об'єктами соціально-профілактичної дії ми розуміємо ті негативні чинники життєдіяльності людей, які сприяють здійсненню асоціальних дій, а також недоліки у виховній діяльності і стереотипи поведінки, які спричиняють антигромадські вчинки. Авторка вважає, що усі об'єкти соціально-профілактичної дії можна умовно поділити на чотири основні групи:

- негативні сторони в об'єктивних умовах життєдіяльності людей (матеріальна і соціально-культурна база, рівень добробуту і житлово-побутові умови, технічне забезпечення виробництва, технологічний процес, умови праці та ін.);
- негативні сторони в організаційно-управлінській діяльності державних і суспільних органів самоврядування (система загальної і спеціальної освіти, соціально-побутове обслуговування, засоби масової інформації, установи культури, ідейно-виховна і культурно-масова робота);
- негативні сторони в міжособистісних відносинах і поведінці людей у процесі трудової діяльності, побуті і відпочинку, а також у сімейних і родинних стосунках;
- негативні явища в правосвідомості і соціально-правовому мисленні (правовий нігілізм, низький рівень правової культури і грамотності неповнолітніх, несформованість установки щодо дотримання норм соціальної поведінки, не усвідомлення відповідальності за наслідки антигромадської поведінки).

У кожній конкретній ситуації, яка потребує соціально-профілактичного втручання, перед соціальним педагогом стоїть не лише проблема вибору оптимальних та ефективних технологій, методик, методів розв'язання проблеми, але і запобігання або обмеження негативних соціальних явищ та їх наслідків. На сучасному етапі розвитку теорії і практики розроблено основні напрями (підвищення поінформованості, формування свідомості, апеляція до цінностей і знань, підвищення життєвої компетентності та ін.) та моделі профілактичної

діяльності, які вже апробовані або проходять експериментальну перевірку (моделі залякування, моральних принципів, когнітивна, поведінкова, життєвих навичок, альтернативної діяльності, соціально-психологічної компетентності, зменшення ризику і покращання здоров'я).

Існують різні підходи до типології соціально-профілактичної діяльності. Якщо ми говоримо про види профілактики, то маємо на увазі цільову аудиторію, на яку спрямований вплив (первинна, вторинна, третинна) [5; 7]; якщо про тип – покладаємо в основу зміст діяльності (загальносоціальна (неспецифічна) і специфічна профілактика) [10; 11]; рівень профілактики вказує на ресурси, які можуть бути задіяні для вирішення профілактичних завдань (особистісний, сімейний і соціальний рівні профілактики) [13].

І. Парфанович [10] зазначає, що для здійснення соціально-профілактичної діяльності необхідно чітко знати принципи, по яких будується профілактична активність.

1. Принцип системності. Цей принцип припускає розробку і проведення програмних профілактичних заходів на основі системного аналізу соціальної ситуації в країні.

2. Принцип стратегічної цілісності. Цей принцип визначає єдину стратегію профілактичної діяльності, що обумовлює основні стратегічні напрямки і конкретні заходи й акції. Підхід до профілактики повинний бути стратегічно цілісним.

3. Принцип багатоаспектності. Він припускає сполучення різних аспектів профілактичної діяльності:

- *особистісний аспект* визначає вплив, спрямований на позитивний розвиток ресурсів особистості;
- *поведінковий аспект* допускає цілеспрямоване формування у дорослих міцних навичок і стратегій поведінки, що переборює стрес;
- *просторово-централізований аспект* припускає активне формування систем соціальної підтримки в рамках превентивного і реабілітаційного простору (тобто, системи соціальних інститутів, соціальних центрів, спрямованих на профілактичну і реабілітаційну активність). Ця система може бути організована в окремому районі, країні, і повинна носити організований характер.

4. Принцип ситуаційної адекватності профілактичної діяльності. Відповідність профілактичних дій реальній соціально-економічній, соціально-психологічній і правовій ситуації в країні.

5. Принцип континуальності. Забезпечення безперервності, цілісності, динамічності, сталості, розвитку й удосконалення профілактичної діяльності.

6. Принцип солідарності. Солідарна міжвідомча взаємодія між державними і суспільними структурами з використанням системи соціальних замовлень.

7. Принцип легітимності. Припускає реалізацію цільової профілактичної діяльності на основі прийняття її ідеології та довірливої

підтримки більшістю населення.

8. Принцип полімодальності і максимальної диференціації. Припускає гнучке застосування в профілактичній діяльності різних підходів і методів, а не центрування тільки на одному методі чи підході.

Загалом, мета навчання і просвіти у соціально-профілактичній діяльності полягає у тому, щоб кожна людина мала об'єктивні відомості про причини і наслідки негативних явищ; щоб отримані знання трансформувалися в особистий досвід стали реально діючими мотивами свідомої поведінки і прийняття рішень.

Соціальному педагогу необхідно знати існуючі методи профілактичної роботи, уміти ефективно використовувати накопичений досвід для вирішення практичних завдань, а також знати низку принципово важливих аспектів:

по-перше, негативні тенденції, як правило, мають перш за все соціально-економічний характер. Тому їх продуктивне вирішення припускає облік і реорганізацію усього комплексу чинників силами фахівців різних професій. Соціальному педагогу необхідно виділити ті аспекти проблеми, які відповідають його компетенції. Грамотна постановка завдання, концентрація зусиль для вибору відповідних засобів – необхідна умова успішності соціально-профілактичної діяльності соціального педагога. Як правило, будь-яка велика соціальна проблема носить комплексний характер, а значить, при пошуку методів її вирішення необхідно виділити ключові моменти для проведення власне соціальної профілактики.

По-друге, формулювання конкретних цілей соціально-профілактичної діяльності може вестися тільки на основі обліку специфіки конкретної ситуації. Важко налагодити роботу з клієнтом при вирішенні, наприклад, його матеріальних проблем, не знаючи рівень його доходів, або займатися профілактикою асоціальної поведінки, не знаючи її видів і причин виникнення. Це означає, що при постановці мети соціально-профілактичної діяльності з оптимізації соціального стану індивіда повинен бути чітко визначений об'єкт (тип стану) і предмет (вид професійної діяльності) спрямованості дії.

По-третє, підбір адекватних засобів для оптимізації соціального стану (самопочуття) клієнта може вестися тільки на основі ретельно конкретизованої мети. Соціальний педагог повинен урахувати рівень, масштабність, тимчасові рамки, призначення, форми і характеристики дії для здійснення соціально-профілактичної діяльності. Як і відносно діагностики, тут не існує «універсальних» профілактичних засобів, що дозволяють одним і тим же способом ліквідувати несприятливі наслідки негативних станів у всьому різноманітті ситуацій.

По-четверте, найважливішим моментом у діяльності соціального педагога є визначення ефективності заходів. Це важливо, в першу чергу тому, що соціальний педагог (як і медик, психолог) повинен оцінювати

свою діяльність відповідно до головного принципу «Допомагай людям і не нашкодь».

Отже, готовність соціального педагога до соціально-профілактичної діяльності будемо розглядати як системне особистісне утворення, очікуваний результат професійної підготовки і психологічний стан фахівця (соціального педагога), спрямований на запобігання виникненню, поширенню чи загостренню проблем і негативних явищ, що поєднує науково-теоретичний, практичний, психофізіологічний і психологічний складники.

Подальші наші дослідження будуть присвячені розробці нових компонентів змісту підготовки соціальних педагогів до соціально-профілактичної діяльності, що є одним з першочергових завдань модернізації вищої соціально-педагогічної освіти в Україні.

Список використаної літератури

- 1. Коношенко С. В.** Реабілітаційна робота з соціально дезадаптованими підлітками в умовах індустріального регіону : монографія / С. В. Коношенко. – Слов'янськ : «Печатный двор», 2009. – 251 с.
- 2. Пащенко С. Ю.** Підготовка соціальних педагогів до організації освітньо-дозвілєвої діяльності учнівської молоді : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Пащенко Світлана Юріївна. – Запоріжжя, 2000. – 176 с.
- 3. Линенко А. Ф.** Професійна діяльність та готовність до неї / А. Ф. Линенко // Вісн. Одес. ін-ту внутр. справ. – 1998. – № 2. – С. 168–170.
- 4. Федоренко О. І.** Система підготовки майбутніх правоохоронців до соціальної та виховної роботи з підлітками : монографія / Олена Іванівна Федоренко. – Х. : Нове слово, 2007. – 330 с.
- 5. Соціальна педагогіка** : [навч. посіб.] / [О. В. Безпалько, І. Д. Зверева, Т. Г. Веретенко] ; за ред. О. В. Безпалько. – К. : Академвидав, 2013. – 312 с.
- 6. Заверико Н. В.** Підготовка соціального педагога : зміст та головні напрями / Н. В. Заверико // Соціалізація особистості. – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 1999. – С. 11–17.
- 7. Соціальна педагогіка** : підруч. / [А. Й. Капська, О. В. Безпалько, О. В. Биховська та ін.] ; за ред. А. Й. Капської. – К. : Центр навч. л-ри, 2006. – 468 с.
- 8. Мардахаев Л. В.** Социальная педагогика : учебник / Л. В. Мардахаев. – М. : Гардарики, 2005. – 269 с.
- 9. Мищик Л. И.** Профессиональная подготовка социального педагога (педагогический, психологический и управленческий аспекты) / Л. И. Мищик. – Запорожье : ИПК «Запоріжжя», 1996. – 104 с.
- 10. Паскаль О. В.** Технології соціально-педагогічної діяльності. : навчальний посібник / О. В. Паскаль. – Харків : Бурун Книга, 2011. – 288 с.
- 11. Парфанович І. І.** Соціальна профілактика : курс лекцій / І. І. Парфанович. – Тернопіль, ТДПУ, 2009. – 159 с.
- 12. Социальная педагогика** : курс лекций / Под общей ред. М. А. Галагузовой. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2000. – 416 с.
- 13. Овчарова Р. В.** Справочная книга социального педагога / Р. В. Овчарова. – М. : ТЦ Сфера, 2004. – 480 с.

Караман О. Л. Підготовка соціального педагога до соціально-профілактичної діяльності в ЗВО

У статті доведено, що одним із результатів підготовки соціального педагога в закладі вищої освіти є його готовність до соціально-профілактичної діяльності, яку визначено як системне особистісне утворення, очікуваний результат професійної підготовки і психологічний стан фахівця (соціального педагога), спрямований на запобігання виникненню, поширенню чи загостренню проблем і негативних явищ, що поєднує науково-теоретичний, практичний, психофізіологічний і психологічний складники.

Встановлено, що метою соціальної профілактики є не лише попередження проблем і негативних явищ, а й створення умов для повноцінного функціонування суспільства та життєдіяльності окремих осіб. Обґрунтовано зміст соціально-профілактичної діяльності, а саме, основні напрями, види, типи, рівні профілактики. Доведено, що для успішної соціально-профілактичної діяльності необхідно чітко знати принципи, на яких будується профілактична активність. Визначено низку принципово важливих аспектів соціально-профілактичної діяльності. Зауважено, що необхідно розрізняти «об'єкт профілактики» і «цільові групи у профілактиці»; а недоліком профілактики є те, що вона не усуває індивідуальних проблем особистості та не допомагає захистити її від негативного впливу соціальних чинників.

Ключові слова: підготовка, готовність, соціальний педагог, соціально-профілактична діяльність, профілактика, соціальна профілактика.

Караман Е. Л. Подготовка социального педагога к социально-профилактической деятельности в ЗВО

В статье доказано, что одним из результатов подготовки социального педагога в заведении высшего образования является его готовность к социально-профилактической деятельности, определенной как системное личностное образование, ожидаемый результат профессиональной подготовки и психологическое состояние специалиста (социального педагога), направленный на предотвращение возникновения, распространения или обострения проблем и негативных явлений, объединяющий научно-теоретический, практический, психофизиологический и психологический компоненты.

Установлено, что целью социальной профилактики является не только предупреждение проблем и негативных явлений, но и создание условий для полноценного функционирования общества и жизнедеятельности отдельных лиц. Обосновано содержание социально-профилактической деятельности, а именно, основные направления, виды, типы, уровни профилактики. Доказано, что для успешной социально-профилактической деятельности необходимо четко знать принципы, на которых строится профилактическая активность. Определен ряд

принципиально важных аспектов социально-профилактической деятельности. Замечено, что необходимо различать «объект профилактики» и «целевые группы в профилактике»; а недостатком профилактики является то, что она не устраняет индивидуальных проблем личности и не помогает защитить ее от негативного влияния социальных факторов.

Ключевые слова: подготовка, готовность, социальный педагог, социально-профилактическая деятельность, профилактика, социальная профилактика.

Karaman O. Preparation of a Social Teacher for Social and Preventive Activities in Higher Educational Institution

The article is proved that the result of preparation of social teacher in higher education institution is its commitment to professional activity, which is defined as a systematic personal formation, the expected result of preparation and the psychological state of a specialist (social teacher), which is aimed at preventing the occurrence, spread or exacerbation of problems and negative developments, and which combines scientific and theoretical, practical, physiological and psychological components.

It is investigated that the purpose of social prevention is not only to prevent problems and negative developments, but also to create conditions for the full functioning of society and the vital activity of individuals. The content of social and preventive activities is substantiated, namely, the main directions, types, levels of prevention. It is proved that it is necessary to clearly understand the principles, which preventive activity is built on, for successful social and preventive activities. A number of fundamentally important aspects of social and preventive activities have been identified. It is noted that it is necessary to distinguish between "object of prevention" and "target groups in prevention" terms; and the lack of prevention is the fact that it does not eliminate individual problems of the person and does not help to protect it from the negative influence of social factors.

Key words: preparation, readiness, social teacher, social and preventive activity, prevention, social prevention.

Стаття надійшла до редакції 27.04.2018 р.

Прийнято до друку 25.05.2018 р.

Рецензент – д.п.н., проф. Харченко С. Я.